

Remissvar till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Diarienummer LI2024/02351

Remiss av Boverkets rapport Uppdrag att främja en cirkulär ekonomi i bygg- och fastighetssektorn (2024:25)

Remissyttrande från Byggmaterialhandlarna

Byggmaterialhandlarna är positiva till att bygg- och fastighetsbranschen kan minska klimatpåverkan genom att återbruka och återanvända mer material och skapa förutsättningar för minskad klimatpåverkan. Vi vill här förmedla följande synpunkter på rapportens innehåll. Våra synpunkter är indelade enligt rapportens rubriker.

Förslag 1a Utveckling av information och vägledning

Fler delar av det som framkommer i rapporten är viktiga och bör lyftas och förtydligas till:

Vägledning och information kring tolkning av PBL till kommuner och byggherrar.

Alltför detaljerade planbestämmelser, genom mer enhetliga skrivningar i detaljplan och bygglov borde byggbranschens resursineffektivitet kunna minska något. Spill uppstår ofta som en konsekvens av avsteg från standarder på höjd, bredd och längd.

Vägledning i PBL bör innefatta hur kommunernas frihet att skriva in begränsningar i detaljplan gör materialåterbruk svårare. Ex krav på vissa fasadmaterial eller takmaterial där det inte är befogat kan försvåra återbruk då tillgången på material är en typ av spot-marknad. Ett förslag kan vara att kommuner som vill införa lokala krav ännu tydligare än idag måste motivera dessa krav eller att det finns utrymme för en förenklad process vid avsteg som är miljömässigt bättre alternativ.

Bygglov, vissa krav eller kommunens tolkning av kraven utgör hinder för cirkularitet. Bygglov borde kunna vara mer öppna för alternativ eller intervall. I nuläget kan kommuner kräva en angivelse av exakta utseendet på byggnaden, exempelvis fönsterstorlekar och RAL-kulör. Vid återbruk är det möjligen lämpligare att ange ett intervall av storlek och ett intervall eller alternativa tillåtna kulörer inom samma bygglov. Därmed kan den administrativa bördan av ändringar i bygglov under byggfasen minska.

Förslag 1b – Uppdrag att samordna arbetet med att ta fram mål och nationell strategi för omställningen i sektorn

Byggmaterialhandlarna står bakom och ser gärna mer förtydliganden kring konsekvenserna av snabba svängningar i politiska beslut om hållbarhet. Det är väsentligt för hela sektorn att det finns mål som är tydliga och långsiktiga. Eftersom det är en stor sektor med många aktörer är det samhällsekonomiskt viktigt att det finns politiska förutsättningar till långsiktiga investeringar i grön teknik.

Förslag 1c Uppdrag om nya verktyg och metoder för att belysa nyttor och mervärden med åtgärder för cirkularitet

Förmodat att de ekonomiska incitamenten är betydligt starkare bör fokus istället vara på hur cirkularitet kan bli ekonomiskt lönsamt.

Förslag 2 Utveckling av klimatdeklarationer

Branschen har redan gjort stora investeringar för att klara av kommande krav på klimatdeklarationer med gränsvärden.

Byggmaterialhandlarna står bakom och ser gärna mer förtydliganden kring konsekvenserna av snabba svängningar i politiska beslut om hållbarhet. Fortsatt utveckling är helt nödvändig för den fortsatta omställningen. Inbromsning eller fördröjning innebär att företagens investeringar för att kunna efterleva kraven minskar i värde och inger tveksamheter till fortsatta investeringar i grön omställning.

Förslag 3 Digitaliseringsförslag

Från Byggmaterialhandlarna anser vi att det i tidigt skede behöver bli tydligare hur risker med digitaliseringen ska hanteras. Omvärldens snabba förändring med hybridkrig och terrorhot kan göra oss som nation onödigt såbara om digital information om svenska byggnader kan hämtas eller läcka ut till obehöriga.

Synen på digital information behöver breddas i rapporten, BIM/CAD modeller är en del av informationen men för exempelvis överlåtande och handel med byggvaror är det en annan information som ska förmedlas. Mycket av informationen för handel med byggvaror är kopplad till lagkrav som exempelvis REACH och därmed absolut nödvändig för handel och överlåtande. I de fall Boverket hänvisar till standarder för digital informationsöverföring är det viktigt med neutralt ägande och standardutveckling, exempelvis ISO eller GS1, alternativt enbart funktionella krav på digital information.

Att redan i så här tidigt skede föreslå filformat kan vara riskabelt genom att det blir för detaljerat och styrt. Det finns flera sätt att konvertera filformat, det viktigaste är datafälten och dess definitioner.

Vi är mycket positiva till att använda standarder samt att göra standarderna fritt tillgängliga. För mindre företag kan tillgång till nödvändiga standarder och kravdokument utgöra betydande kostnader.

Fokus på minskad administration och delning av information är positivt samt att ge informationen ett värde eftersom någon part i kedjan gjort arbetet med att göra informationen tillgänglig.

Ekonomiska styrmedel

Byggmaterialhandlarna har verkat för att ROT-avdragen ska få incitament för ett mer hållbart byggande. Vi delar Boverkets analys av skatternas inverkan som lyfts fram i rapporten. Eftersom husbyggande kräver mycket hantverksskicklighet och renovering dessutom kräver kunskaper om både gamla och nya metoder så blir arbetskraft en orimlig kostnad med dagens skattesystem.

Ökade incitament till återbruk kan också bidra till fler jobb i landet vilket vi tycker är positivt. En justering av skatterna behöver inte betyda att totala skatteintäkten minskar, om fler kommer i arbete betyder det oftast högre skatteintäkt.

Vi konstaterar att dagens regelverk kring ROT inte gynnar återbruk av produkter och vi ser gärna att Boverket medverkar till förslag om hur olika justeringar av beskattningen kan gynna cirkularitet.

Byggmaterialhandelns roll i bygg- och fastighetsbranschen

År 2022 bestod den svenska byggbranschen av drygt 121 000 företag, varav 105 000 hade färre än fyra anställda, enligt siffror från SCB. För många av dessa bolag är Byggmaterialhandeln inte bara en plats att handla byggvaror på, utan också en samarbetspartner och logistikfunktion. För tillverkare av byggmaterial är byggmaterialhandeln en marknadsplats och förmedlare av produktinformation, nyheter, utbildningar och kontakt med kunder. Med kunskap och kännedom om den lokala marknaden är byggmaterialhandeln en viktig kugge för de bolag som själva är för små för att ha egna inköpare, logistikfunktioner, hållbarhetskunniga och liknande mer administrativa

poster. Även stora byggföretag använder byggmaterialhandlarnas kompetens och logistiktjänster för att effektivisera sina byggprocesser.

Branschorganisationen Byggmaterialhandlarna

Byggmaterialhandlarna är en branschorganisation för byggmaterialhandeln i Sverige. Vi samlar elva stora kedjor samt ett femtiotal fria handlare runt om i landet. Totalt sysselsätter våra medlemmar 21 000 personer och omsätter över 110 miljarder kronor.

Detta remissyttrande kommer från Branschorganisationen Byggmaterialhandlarna

Monica Björk

VD Byggmaterialhandlarna

Patric Wichmann

ordf Byggmaterialhandlarnas
Hållbarhetsråd